

Zagreb, 17. svibnja 2009. (<http://www.hsp1861.hr/vijesti2009-4/30042009-1.html>)

Europski parlament,

- S obzirom na Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima Ujedinjenih naroda,
 - S obzirom na Rezoluciju 260 (III) A od 9. prosinca 1948. o genocidu Generalne skupština Ujedinjenih naroda,
 - S obzirom na članke 6. i 7. iz Ugovora o Europskoj uniji,
 - S obzirom na Povelju o temeljnim pravima Europske unije,
 - S obzirom na Okvirnu odluku Vijeća 2008/913/JHA od 28. studenoga 2008. o suzbijanju određenih obrazaca i izraza rasizma i ksenofobije putem kaznenog prava (1),
 - S obzirom na Rezoluciju 1481 u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe od 26. siječnja 2006. o potrebi međunarodne osude za zločine totalitarnih komunističkih režima,
 - S obzirom na Deklaraciju Europskog parlamenta o proglašenju 23. kolovoza kao Europskog dan sjećanja na žrtve staljinizma i nacizma, koja je usvojena 23. rujna 2008. (2),
 - S obzirom na brojne prethodne odluke o demokraciji i poštivanju temeljnih prava i sloboda, uključujući i onu od 12. svibnja 2005. na 60. obljetnicu završetka Drugog svjetskog rata u Europi, 8. svibnja 1945. (3), od 23. listopada 2008. o komemoraciji Holodomora (4), te 15. siječnja 2009. o Srebrenici (5),
 - S obzirom na to da su povjerenstva Istina i Pravda osnovani u različitim dijelovima svijeta, pomogli onima koji su živjeli pod brojnim bivšim autoritarnim i totalitarnim režimima u prevladavanju njihovih razlika i postizanju pomirenja,
 - S obzirom na izjave predsjednika Europskog parlamenta i političke skupine od 4. srpnja 2006., 70 godina nakon što je general Franco izveo državni udar u Španjolskoj,
 - S obzirom na odredbu 103 (4) svojeg Poslovnika,
- A. budući da se povjesničari slažu da u potpunosti objektivna tumačenja povijesnih činjenica nisu moguća i da objektivni povijesni prikazi ne postoje, dok ipak, profesionalni povjesničari koriste alate za znanstveno istraživanje prošlosti, i pokušavaju biti nepristrani koliko je to moguće,
- B. budući da političko tijelo ili politička stranka ima monopol na interpretaciju povijesti, i takva tijela i stranke tvrde da ne mogu biti objektivni,
- C. budući da službena politička tumačenja povijesnih činjenica ne bi trebala biti nametnuta putem većinskih odluka parlamenata, jer parlament ne može donositi zakone o prošlosti,
- D. budući da je temeljni cilj procesa europskih integracija osigurati poštivanje temeljnih ljudskih prava i vladavine prava u budućnosti, dok su odgovarajući mehanizmi za postizanje ovog cilja navedeni u člancima 6 i 7 iz ugovora o Europskoj uniji,

E. budući da nesporazumi povijesti mogu biti gorivo isključive politike i time potiču mržnju i rasizam,

F. budući da sjećanja Europe na tragičnu prošlost moraju ostati živa, kako bi počast žrtvama i osuda počinitelja postavili temelje za pomirenje utemeljeno na istini i spomenu,

G. budući da su milijuni žrtava deportirani, zatvarani, mučeni i ubijeni od strane totalitarnih i autoritarnih režima tijekom 20. stoljeća u Europi, dok se jedinstvenost Holokausta ipak mora priznati,

H. budući da je dominantno povijesno iskustvo u Zapadnoj Europi nacizam, dok su srednja i istočna Europa doživjele i komunizam i nacizam, pa je razumijevanje unaprijeđeno u odnosu na dvostruko nasljeđe diktature od tih zemalja,

I. budući da su od samog početka europske integracije bile odgovor na patnje koje su nanijela dva svjetska rata i nacistička tiranija koja je dovela do Holokausta i širenja nedemokratskih i totalitarnih komunističkih režima u Srednjoj i Istočnoj Europi, kao i način za prevladavanje duboke podjele i neprijateljstva u Europi kroz suradnju i integraciju te za okončanje rata i osiguravanje demokracije u Europi,

J. budući da je proces europskih integracija bio uspješan te je sada doveo do Europske unije koja obuhvaća zemlje Srednje i Istočne Europe koje su živjele pod komunističkim režimima od kraja Drugog svjetskog rata do ranih 1990-ih, dok je ranije pridruživanje Grčke, Španjolske i Portugala, koji su trpjeli pod dugotrajnim fašističkim režimima, pomoglo osigurati demokraciju na jugu Europe,

K. budući da Europa ne će biti ujedinjena, osim ako je u mogućnosti formirati zajednički pregled povijesti, priznajući nacizam, staljinizam i fašističke i komunističke režime kao zajedničko naslijeđe i iznese poštene i temeljite rasprave o njihovim zločinima u proteklom stoljeću,

L. budući da će u 2009. ujedinjena Europa slaviti 20. obljetnicu raspada komunističkih diktatura u srednjoj i istočnoj Europi i pada Berlinskog zida, koja bi trebala pružiti i mogućnost da se poveća svijest o prošlosti i da se prizna uloga demokratskih građanskih inicijativa, te biti poticaj da se ojača osjećaj zajedništva i kohezije,

M. budući da je također važno zapamtiti one koji su se djelatno suprotstavili totalitarnoj vladavini i koji trebaju zauzeti svoje mjesto u svijesti Europljana kao junaci u totalitarnom razdoblju zbog njihove predanosti, vjernosti idealima, časti i hrabrosti,

N. budući da je iz perspektive žrtava, nematerijalno, to što im je režim oduzeo slobode ili su mučeni i ubijeni iz bilo kojeg razloga,

1. Izražava poštovanje svim žrtvama totalitarnih i nedemokratskih režima u Europi i odaje počast onima koji su se borili protiv tiranije i ugnjetavanja;

2. Obnavlja svoju obvezu prema mirnoj i prosperitetnoj Europi utemeljenoj na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine zakona i poštovanja ljudskih prava;

3. Naglašava važnost zadržavanja uspomena iz prošlosti živim, jer ne može biti pomirbe bez istine i sjećanja; ponovno potvrđuje svoj jedinstveni stav protiv svih totalitarnih vladavina bilo koje ideološke pozadine;

4. Podsjeća da najnoviji zločini protiv čovječnosti i akti genocida u Europi su se još uvijek odvijali u srpnju 1995., te da je potrebna stalna budnost u borbi protiv nedemokratskih, ksenofobijskih, autoritarnih i totalitarnih ideja i tendencija;

5. Naglašava da u cilju jačanja europske svijesti za zločine počinjene od strane totalitarnih i nedemokratskih režima, dokumentacija i izvještaji koji svjedoče o europskoj tegobnoj prošlosti moraju biti podržani, jer nema ni pomirenja bez sjećanja;

6. Žali što je 20 godina nakon raspada komunističkih diktatura u srednjoj i istočnoj Europi, pristup dokumentima koji su od osobne važnosti ili potrebni za znanstvena istraživanja još uvijek bezrazložno ograničen u nekim državama članicama; poziva za pravi napor u svim zemljama članicama prema otvaranju arhiva, uključujući i one iz bivše službe unutarnje sigurnosti, tajne policije i obavještajne agencije, iako treba poduzeti korake kako bi se osiguralo da se taj proces ne bi zlorabio za političke svrhe;

7. Snažno i nedvosmisleno osuđuje sve zločine protiv čovječnosti i masovna kršenja ljudskih prava počinjena od strane totalitarnih i autoritarnih režima; proteže na žrtve tih zločina i članove njihovih obitelji svoju sućut, razumijevanje i priznavanje njihovih patnji;

8. Izjavljuje da europska integracija kao model za mir i pomirenje predstavlja slobodan izbor po narodima Europe i obvezuje na zajedničku budućnost, te da Europska unija ima određenu odgovornost promicati i čuvati demokraciju, poštivanje ljudskih prava i vladavinu zakona, unutar i izvan Europske unije;

9. Poziva Komisiju i države članice na daljnje napore da ojača nastava povijesti Europe i podvlači povijesno postignuće europske integracije i potpun kontrast između tragične prošlosti i miran i demokratski društveni poredak današnje Europske unije;

10. Drži da je primjereno očuvanje povijesne memorije, opsežno revidiranje europske povijesti i da će europsko široko priznavanje svih povijesnih aspekata moderne Europe jačati europske integracije;

11. Poziva na taj zaključak Vijeće i Komisiju za podršku i obranu aktivnosti nevladinih organizacija, kao što je Spomen u Ruskoj Federaciji, koji su djelatno sudjelovali u istraživanju i prikupljanju dokumenata vezanih za zločine počinjene tijekom staljinističkog razdoblja;

12. Ponavlja svoju dosljednu podršku za jačanje međunarodne pravde;

13. Poziva na uspostavljanje platforme za Europsko sjećanje i savjest i pružanje podrške za umrežavanje i suradnju među nacionalnim istraživačkim institutima specijaliziranim u predmetu totalitarne povijesti, kao i za stvaranje jednog pan-Europskog dokumentacijskog centra / memorijalnog za žrtve svih totalitarnih režima;

14. Poziva na jačanje postojećih relevantnih financijskih instrumenata s ciljem pružanja podrške za profesionalno povijesno istraživanje o pitanjima gore navedenim;

15. Poziva na proglašenje 23. kolovoza kao Europskog Dana sjećanja na žrtve svih totalitarnih i autoritarnih režima, da se komemorira s dostojanstvom i nepristranošću;

16. Uvjeran je da je krajnji cilj otkrivanja i ocjenjivanja zločina počinjenih od strane komunističkih totalitarnih režima pomirenje, koje se može postići prihvaćanjem odgovornosti, moleći za praštanje i njegovanje moralne obnove;

17. Upućuje predsjedniku da proslijedi ovu rezoluciju Vijeću, Komisiji parlamenata država članica, vlada i parlamenata država kandidatkinja, vladama i parlamentima u zemljama povezanim s Europskom unijom, te vladama i parlamentima članovima Vijeća Europe.

Rezolucija o europskoj savjesti i totalitarizmu (Resolution on European Conscience and Totalitarianism) prihvaćena je, nakon zajedničko prijedloga o rezoluciji (Joint Motion for a Resolution) od 30. ožujka 2009., nadnevka 2. travnja 2009., u Europskom parlamentu.